

Fist

فصل اول

«تخلص وطن»

«اعلاى دين»

BELEDIYE
KUTUPHANESI
No 15/183-3

۲۱ کانون اول فرنگى ۱۸۹۶ سنه ۱

شورای امت

نومرو ۱ ۱۶ رجب شريف ۱۳۱۴

آدره سمز:

پاژاوار تى كونلرى شورى

ابونه بدلى : هر يايچون سنه لکى برانکيزاير اسيدر .

قانون اساسى - صندوق البوسته نمرة ۳۳۰
BOITE SPECIALE
N. 330
CAIRE, (Egypte).

نه نمکن ظلم ايله بیداد ايله اعماى حرب
چالیش ادراکى قالدیر مقدر سه ک آدیتدن
کال

داخلده بولان ارباب غربت و حیمه نشر و تعمیه تی عهدایتدی
خالده مجانده کوندریلور .
وسائط مخصوصه ايله ایستینار ایجاب ایده جک فضله

محورى : شیخ علی زاده خواجه محى الدين

نسخه سی ۶ غر وشددر

اجرتی کوندر میلدر

افکار عمومی ملیه نی تنویر ايله وطن مقدس لک تخلیصی شریعت و حیمت نامنه طلب ایدن جریده مزک تعمیمی هر مسلم و عشائی ایچون برفریضه در .

اقدینک موغله دن طریقی کایدر کی علومده قاعنکارانه
اوهامه صایه رق علوم عقلیه و حکمیه بی موقع اعتباردن
اسقاط ایستدکاری جهته انلرک تربیه سیله ییشان رجال
سیاسیه دخی فن وادیدن سیاست شرعیه دن بی بهره
قلمشدر .

انسانلره خصوصیه اصحاب کزینه مخصوص اولان
حسیات دینی و ملیه ده سونمکه یوز بوطه رق جهالت ایچه
برلشدیرلیدیک جهته ثمرائی اولان اخلاق بوروقانی نعم
ایتمش صوفیه ايله علمایینه رقص و دف منازعه لری کیره رک
بویوزدن دخی منافرت و تفرقه اسلام شنایی آرتمش
و خواص امت بویله اولنجه عوام دخی صحنه حیرته ده
باقه قلمش ایدی .

پادشاهلر و نام دیگرله خلیفه لرده میدان جهاده
طولا شایق مدارس علمائی دقیق و تقییش مسلك
دیرینه لری و طیفه ملوکانه لری ایکن برای اختصار لینه
چکیلور شاعرک :

« خلیفه فی قصص * بین وصف و بنا »
« بقول ماقالاله * کا قول الیفا »

شعرینه ماضق اوله رق پیاغان کی امور معظمه
دولتی اورادن حکمت شرعیه به مخالف اوله رق اداره به
باشلادیلر . « التاس علی سلوک ملوکهم » سری ده هر برده
کندی کویسترش ، ذاتاً سائر ملوک اسلامیه نک نظر
دققلری مرکز علوم اسلامیه اولان مقام خلافت معطوف
اوله کادیکی جهته آنلرده مدن جهته متبع علرینک طود دقلری
— اسلامیتله هیچ بر وجهه متاسب اولمیان — مسلك
جهله تبعیتدن بر دورلو کندیلرینی قورتارده مامشلر وده
فتمز صنایعک : زراعتک ده ایلر و کیده میه چکی
مغرب اولمغله صنعت کارلریتز ، دور آمدن قالان
اوسته قنلرینی ، زراعت اصول ابتدائی لری محافظه و

اوله رق دنیانک شرقنه ، غربنه نورایت کشیدی .
بوشمس اقبال ، سامان قانویندن سوکرده اون برنجی
عصر هجرینک نصفه قدر ضیائی ادامه ایدر طور ددی
لکن او اراق معارف و مطبوعاتک اور و یاده ترقیه
اوزر نه سه فیرنه فکر و قلم مظفر یایچون عالم انسانیه
یکی بزیون آیدروردی . اسلاملرک علوم و فنونی
اندر ایلرله آثار ترقیه و معرفه قلم ساه نالره ایلور
لیلرک کوزلرینی آجیدر مشدی . علمده بشقه بر دورده
اقلاب و تجدد میدان آدقیجه آیلوردی . بوسایه ده
اوروبانک غیور و متفکر لری آثار همت و ذکالرینک تجلیسته
اسکی دنیای کافی کور میوب آمریکا قلماتنه صوت بلامده
امیدورونی کشف طریقیه هند یوانی کشاد و آوستر ایلر
کی یکی دنیایه و جزائر بحر محیطه پاییه مقدمه مسابقه
ایدرجه سنه معموره علمه خدمت ایدیور لردی .
عنا نایرک ایسه غربک بوانقلا بندن و مطبوعاتک ظهور
و ترقی بندن خبر لری بیله اولیوب حتی فاتحک قوردینی
اصول تدربسک ، یازدینی بروغرامک — زمانک ،
عادانک تخالفیه — تجدد و ترقیسنه باقیه جق برده آنک
زماننده وضع ایدیلان فنون و معارفه خدمت بیله او
نودلدی . احکام قرآن و احادیثک فنون حکما ايله امتزاجندن
حاصل اولان و اشرف العلوم لقبی آکتاب ایدن علم
کلام علامه نقضانیر کی متأخرین محققین شرح مقاصد
وسیدر جانیر کی افاضل شرح موافق و علی قوی
واصفه نایر کی متکلمین اسلامیه بی شرح جدید تجرید
وقدم شرح طوابع امثال کتب عقاید دینییه فی تالیف
ایدرک علمای اسلامه دولایسیسه فنون حکمانک دخی
تخصیصی مجبوریت دینه نخته آلمشرا یکن خلفساری
اوله جق علما ، قصاصین زمره سنه قایلره رق و برکوی

شکران
سایه رأفت و عدالتلرنده دین مقدس
و وطن معزز مزه بوهنکام کشمکشیده ایضای
حسن خدمته و موفقیتمزدن دولای مصر و سودان
خدایو معظمته عرض محمدی فاتحه کلام انشاء
ایتمکله مباشرتیز .

مقصد — مسلك

بسم الله الرحمن الرحيم

عنا نایر ، پیدگی قرن هجری تصفنده سلمان باشا
لک رفاقتنده کی شجمان ترک صولت حیدر پسندانه
لرله کیلیولیدن عبور ايله اوروپا قطعه سنه قدم زن
استیلا اولغه باشلادیلر . آزوقظ طرفده بلغار ،
سرب ، روم ، افلاقی بغدادن عنصر لری قبضه اطاعت لینه
مسقوده و هسنانک پایتختی اولان وارشوه شهر لرشه قدر
امتداد ایدن شمیدی روس ممالک و بلادینی سایه
رأیتلرینه الدیلر . اوروبانک قلمکانه دوغرو توسعه دوام
ایدیله رک مجارستان قطعه وسیعه سنه تحت تصرف لرینه
کچیردیلر . و اوسترایانک خرواستان کی ممالکی بامال
خیول غنیمت ایتدیلر .

سلمان قانونی زماننده ، یانه نک مختصره سنه قدر
توسع ایدن دائره ظرفیتین ، مصر ، طرابلس غرب ،
تونس ، جزایر قفلسات و وسیع لرینی ده احاطه ایتمکله
اورالرده دخی خطبه لرینی اوقوتدیر مورق خلافتله سلطنتی
جمع ایتدیلر . بوسورتله عنا نایرک تاریخ عالمه رونق و یرن
شانلی مظفراتی سرحد کماله وارمش و ملوک اسلامیه
عربک اندلس انیزاملرندن دولای افلاقی اسلامیه بی
بورون غروب لوحه لری صبح امید شفق لرینه غرق

عناد ایتیمار .

بویله جاهل اهالیدن پیتشن وکلا و مأمورین دخی ظلم واستبداد لریله مسالین ورعایانک اوجاغنه صود و مکشر . خاتمالرینی سوندیرمشر . حاصلی بتون اسلامه قرون اولی انسانلری کی بدوینده دوام ایدرک چول . چووال ایچنده قالمشدر .

اوروپالیر ایسه بزم جهالت ، کابوس غفلتمزدن استفاده و « الحرب خدعة » تدبیرینه — بزه لازم ایکن — صارلمشر . صلاح الدین ایوبی ایله قدس چوالمشدر مراد اول و اخلاقیه قصه صحر الرنده — استماعی بیله عاله دهشت ورن — قائل و مغرب انسانیت اولان اهل صلیب مهاجمه لرنده غریبارک اوزمانکی حقیق قلمری وجهالتلری حبیبیه آلدقاری ضربه سیوف امتدن ملوک اسلامیه بی اورته دن قالدیر . ق ایچون — اعمال خیل خصوصنده — کوزلرینی درت آچورلردی .

مدنیلریله بدولرک باشه حقیقاهه جیساری تاریخاً و حکمةً ثابت اولدیفندن حریفلر هر نه یایدیلرسه یایدیلر . قوللاندقاری تدابیر حربیه ایله قاشدقاری برلرده بزی منهزم و بریشان ایتدیلر . آشوب تجربه علمه لری ، مؤخرأ قوردقاری تدبیرلرینی حکیم ایلدی دها اولدن آریلهر قی نهایت روسیه قرائلرندن مسیحی املکسن دلی تروملک وصایا موخیزله روسیه دولتی صاحب خلافت اولان شهابیلر علیه ارق خط و سر کتبی تمین ایله اسلامینک خصم جانی کسیدیلر . عثمانیلر ایسه یینکیزی اجنی ملوکاتلریله دالمش اولدقاری خواب غفلتدن بیدار اولوب ددوار قوتی نشر معارفه ، مطبوعاه ، قون غریبه بی — خلفای عباسیه دن مأمون خلیفه لری کی — ترجمه و نقله ورده جک و بوسایده قون حربیه به ده آشا اوله حق برده جهاته اوله درت ال ایله صارلدیلر . که ممکن دکل اوضریق مهلکدن قوریتله مدیلر . نهایت شدیدی قاعد حکومتک آدابی بولان حمید اول زماننده قریملر ، فلانلر اسلاملر التندن جیفاراق قول غمز ، بورمز کسایمکه باشلاندی . بو کشمکش آره سنده بی اثر کچن سلیم ناک دورینی متعاقب سلطان محمود زماننده دخی اورته لنی قابلامش اولان ظلام جهاته کندی عجلولکی انضمامیه ایدیلان تدبیر سز لکار نتیجه سنده یونانستان دخی استقلال قرائه قلمرو حکومت عثمانیه دیشایان اقوم مختلفه ناک اسبقلاً تأمین استقلال لریچون بر مدرسه تجربه و عبرت آچلدی .

برکات و یروسون که والدماجید پادشاهی سلطان عبدالجید زماننده رشید پاشانک همت سیاسیه میله اکثره و فرانسه و ساردونیادولترلرینک اتفاقلری قرائیه رق مسلمان ، پروتستان ، قوئلکاره پ برلکده صلاحه صاریلر رق

روس اورتودوکس لرینه اولیه برسله تأدیب آندیلرکه روسیه نه یه او غرادیفته شاشه قالدی . لکن اشبو قریم محاربه سندن صوکره عثمانیلرک تحت حکمرانینده یاشایان اهلینک خصوصیه خرسیتانلرک تأمین استراحتلریچون حکومتک اصول مشروطه یه کیرمسی و بناء علیه مجلس مبعوثانک کشادینه و مطبوعاتک سر بسیتیلر نشر عدالته متفکرلیر اولان دول ثلثه خالصانه فقط مجبرانه توصیه دن کیروقالمدیلر . بوکافارشی خیر خواه ملت سلطان عبدالجیدخان تنظیمات خیریه اعلانیه طشره لرنده بونک نه اولدیفنی اکلامیان افکاراهالی بی اقتناع ایچون شیخ الاسلامی بعض ولایتلره کوندروب و غظلر ایتدیرر که هر وقت علمایه تابع اولان اهالی بردنبره اقتناع ایدمش و ذاتاً زکات و فطریه یه مظهر اولان خلقمزلک عمومته بر فکر مدنی بخش ایدمش ایدی . لکن دولتلر تنظیمات اعلانیه قانیموب ملت مجلسنک کشادینه انتظار ایلیورلردی . دولت عثمانیه اوت یاییورم دیه شورای دولتی کشاد ایدنجه و هله امرده بورایه تفریق دین و مذهب ایدیلر که دوشیریلان اسلام . روم ، ارمنی . یهودی اعضا لرینک بریده اجتماعلری کورینه کندیلر . لکن بکر تکرلر . دولت علیه بی منتایسه باشلادیلر . مؤخرأ شورای دولتیکی مسند کیردیلر . مابیننک صورتده درس اولدقاری نظم دقاری اوزاندیلر . شورای دولت ماکنه سنک میراثک قوه محرکه سیله تدویرا واندی کی کوزلرینه چاریدیلر . عثمانیلرک بوکره قوص قوجه اوج دولتی آلدانده قاریه و مکتبک تعمیمی . یولرک انشا و اعمار ایله شمدن و فرلک تأسیسی کی امور نافعه ایچون یلک رجا لر ایله ایدکلری استقراراتی عالی پاشا قوناقلرینه و سرای ایله واسرافانه صرف ایتدیکارینه کوزلجه و اتف اولدیلر ده ارق آندن صوکره دولت عثمانیه نکل طوئدنی استبدادی و میراث بدیلک فکرلرله نصاب و اصلاحی قبول ایدمیه جکنی اعتراف ایتدیلر . برطرفدن دخی روسیه نکل جهانگیرلک فکر غالبانه سنه قارشی عثمانیلرک بقاسنده متفق الرأی ایدیلر . لکن مذهبداشلی خرسیتان رعایا مزک دخی — هربرده حامیسز قالان زوالی اسلام کی — محروم حریت و عدالت اولمزلرینی بردورلو فکر لرنده صیغدیوره میور لردی و عثمانی دولتی بحال ایله قاله حق اولورسه لستان کی ایلروده روسیه نکل بسیتون بوداجنی و بوجهته اور باموازنه عمومیه سنه خلل طاری اوله جنی قورقوسنه نظراً حکومت عثمانیه نکل ایچنده یاشایان اقوم تضارایه استقلال و برده ویره المانی کی برچوق برسلکه ، دوقالنه تحوایی کی — روسیه نکل پائسالا ویزم افکار مخربانه سنه قارشو — سیاست اهن شر تدبیرلر آفاق سیاسیه یه

نشار ایتکه باشله دی .

روسیه دولتی ایسه بومایوسی قی جاننه منت ییلرک کندوسته زمان وزمین کوزه دیوردی . دیرکن فرانسه نکل المانیایه مغلوبی روسیه نکل فکر استیلاسنه قیو آچدی . آندن صوکره قره دکزده روس سفاین حربیه سنی کزدیرماملک کی پارس معاهده سنک بعض شرائطه قولا ق آصا ز اولدی . بونی اکثره مدافعدن کیروقالمیوردی ایسه ده متفق اولان فرانسه دولتی آلمان سه سندن کندی باش قیغوسنه دوشرک هالساس لورن ، خیانه وصول ایچون روس قوجاغنه رغبت کوسترمش و بوسنه هرلک بلغارستان کی مواقع ده حکومتک معلوم اولان مسلکنده کی کفایتلرک : اورویا خصوصیه اکثره اهلینک تکرار علیه نده غلبان افکارینی حاصل ایتشدی بوسیله مبنی اکثره دولتی عثمانی ایله متفقاً روسیه قارشی حرب ایتکه مقتدر دکل ایدی . بوانتاده ایسه روسیه اوروپانک هر طرفده ترکیا مظالمی بره یلک قاتهرق اعلان ایله اوروپا افکار عمومی سنی علمیزه تحریک ایده یوردی . بونی کورن بعض حیت پرور رجال عثمانیه قان اغلامه باشلیورلردی . تشکراولورکه بوخردهده بعض بره یلر اشدن مصطفی قاضی پاشا مرحوم کمال پاشا و صبیح پاشا لری کی وطن پرور ادبی سیاسیه علمدار اوله رق اورتیه آیلدی . بوانو غوره وارینی یوغنی فدا ایدرجه سنه بریولک کوستردی . آنلرک لکسان بش تاریخارنده آندن صوکره لوندرده چقار دقاری حریت ، محبر ، مطفر نامه ، امثالی جراید و رسال استانبول رجالی کابوس غفلتدن اوپاندیرمغه باشلادی دیرکن بوسنه قطعه سنده خرسیتانلرک مصمم اولان نازه اختلال علور رز اولمغه باشلادی مدحت پاشا و سرعسکر حسین عون پاشا و شیخ الاسلام خیرالله افندی کی اعظم رجال عثمانیه سلطان عزیزک طوئدنی روس بولتیقه سندن آریلیوب محی ملت و دولت اوله حق اولان مبعوثانی آچامقده کوستردیکی عناد و مقاومتدن و خصوصیه محمود ندیم کی خان ملته تسلیم حکومتدن فراغت ایتدیکنی و خزینة دولتی بوغازینه قدر بورجه صوقدنی حالد اوئستنده اعماراته موفق اوله مدافعی کوردیلر . علمای اسلام ایله بالاستشاره و بریلان قنوی اوزویه هیچ برکیمه نکل قیلنه خطا کلیه رک خلعه موفق اولدیلر .

سلطان مراد کا اعلان جلوسیه ملتک یوزی کولدی نه ایسه مشار الیهک خسته لنی حبیبیه سلطان حمید هر در ده دوا اولان قانون اساسی اعلانی و مجلس مبعوثانک کشادی شرطیه تنحه جلوس ایتدیرلدی . قانون اساسی نشر اولنه رق بقای دولت تحت تأمین

آلندی ، مدحت پاشا حرب طرفداری دکل ایکن نه ایسه ۱۱۱۱ حرب به باشلانلی . فقط تام مدحت پاشانک تدابیر سیاسی سندن استفاده ایدله جک برده بوزات علوی نهاد پادشاهز طرفدن اوروپا به تبعید ایدلدی . او مردار چرکس حسن وقعه سی ده سرعکر مرحوم کچی رجال حربیه بی عالم ناسودن نابود ایلمشدی . ایواہ : اداره امور حرب قفسلی سرای اغوانک اته قالدی ۱۱۰۰۰ عبد الکريم وسليمان پاشا کی اورپا حرب آشارلرینک بيله تقدیر وتحصیلارینی قرائش واشحق عصر لک پشدره بيله جکی قوماندانلریزه بیلدیز دن تاغافر ايله نقاط حربیه به قدر غریب . غریب فن حرب درسری ورلدی .

بوندر سز لکراه انضمام ایدن خلوص نیت نقصانی وآچلق جیلاقلقه برابر قارلی . بوزلی داغدرده بیک مشقاره قاتلان رق آتارلرینک قوبنده بو بوندرکی او شاهباز آرسالارنک ۱۱۰۰۰ بولونه صحرا لنده ، شقه نکل اولو اولو بالقانار ندده دشمن قوروشلرینه مردانه کوسکرن اوطوسون عسکرلریزک اقدامات طاقت براندازانه لری سایه سنده روسیه به شاشقیق کتیرلشیدی . مدحت پاشا لوندرده منفیلکنه باقوب قوشه رقدن برلنده برنس بیمارقه معلوم اولان اعطای افکارلری اثره سیله عقدینه امکان حاصل اولان . صالحه نافع بیلدیزک محض مدحت پاشانک انکشت مداخله سی قاریشدی جتهله کورکورینه رداقمی نتیجه سی اوله رق بونجه اسلامار وطنلرینی غیب ایدرک خانه بردوش اولدیلر . بوندن عبرت آله جق برده سلیمان پاشای مقبلان حاضره نکل افترالریله اتهام ایدرک عسکرلکدن طردایک . مدحت پاشای از میرفرانسز قونسلوس خانه سندن استرداد ایچون تونس فرانس به وعدو فدا ایتمک و ایندیکی مأموریتلنده ملتی صوبوب صوغانه جویرن . ارتکابک قتال مجسمی دیه ضرب مل انام اولان سروری خائنه اعدام حکمی و بردرتمک . حرمن محترمینک شرافتده کوزتمه لک زدیام بریده بر معصومی — الاهدن وانمعدن — بوغاز لاندیرمق . خصوصیه بقای دولتی تأمین . اسلاماری رغه اساردن

تخلیص ایدله جک وزمانز سیاست شرعیه سنجه اندن بشقه جاریه نجات اولیان شورای امتی لغوایله معونان ملتی جیل یاوروسی کچی داغتمق . و افکره خادم اولانلری محو ونغیرب ایلیمک . تجویز ایلیاناری میله مک کچی عریضه مزده شرح ایدلیمک و صره سی کلدجه تعدادیده جکمز بیلدیزک اطوار سقیانه سی کورلدکجه اهل حبت خصوصیه علمای کرام بوبیلدیز بولتیقه سنک عاقبت وخیم حقیقه جفته و کیده ، کیده اولیده طیه و اناطولینک ده قایدیریه جفته قناعت حاصل ایتدیلر . بیلدیزه نصایح

واخطار ایدله بولونانلر . برودرولو منقابه کیتدیلر ویا علم آخری به کوجدیلر . بونک ایچون بونسخه دن اعتباراً تفرقه ایدیلان عریضه مزده تفصیل اولندی کی مدافعه حقوق مسلمین ورعایا ایچون اعلا ی دین و تخلص وطن اوغرنده برجعت علمیه تشکیلی شرعاً لازم اولدی . اوج یوزاون ایکی سنه هجره سی شهر رمضانک بکرمی بدنی قدر کچه سی بوجعت خبریه نکل (جعت علمیه اسلامیه) نامیه تشکیله بسمله کش میمنت اولدق . ایکی سنه به قرب مدندر طشره لرده دخی توسیعه خدمت ایدیلیوردی . لکن بو آراق بنای دولت صارصلمغه باشلادی . علمیه جعبته مخصوص نشریاته دخی شدت لزوم کوردلی . چونکه پادشاه اوروپا به قارنی علمای اسلام مبعوثانه راضی اولیور کچی علمای اسلامی ترزیل ایدرجه سنه اغفالانده بولیسور دی . علمانک فکری عاله اشاعه و مسلمانلری طریق هدایته دعوت ایچون محمد الله تعالی داعیلری عالم مطبوعاته جیقدیم .

اساس مقصد من مجلس مبعوثانک صورت تشکلی ضامن بولنان قانون اساسی عنوانی ترجان افکاریمز اولان جریده مزه اسم تعیین ایلدک . بو خدمت مقدسه مزی مرا کر اسلامیه دن اولان مصرده ایضه تشبیه حکومت مصریه نکل مشهود عالم اولان اصول حریت و عدالتنه مبیدر که بو حال بتون اسلامار ایچون باعث شکراندر .

بز : یکیدن برنی استدعا ایچوروز و قیله ملت اسلامیه نکل نال اولدینی برحق غاصبلندن استرداد ایتمک ایستوروز . بز : که — علمای اسلام — ملکت وصیسی بحق امینی بز . بویه ورثه انبیاء امناه خلق الله اولان علمانک طلبی بر مؤمن تصور اولنه ماز . که قتیح ایدله بیلسون مکر . که دینی ، حیاتی ظالمیه صافتش اوله . باخود جهل قیوسه — قولالرینه قدر — داله رق سیاست شرعیه نه در بیلیمز آره صره تصادف اولنان آلیق یادکارلردن بولونه . آناره « اللهم صلح فاهم لایعلمون » اوقویه لم . دوما کنا لنهتدی لولان هدا نا الله »

شیخ علی افندی زاده خواجه محی الدین

فی ۲۸ جمادی الآخر سنه ۱۳۱۴ تاریخده

ذات شاهانه به تقدیم قتلان عریضه صورتیدر

العروض !

جناب حق جلت عظمته قرآن عظیم الشانده بیور بیور که : « قل اللهم مالک الملك تؤتی الملك من تشاء

وتنزع الملك من تشاء وتنزع من تشاء وترز من تشاء بیدک الخیر انک علی کل شیء قدیر » یعنی سوبله اهل مالک الملك سنک ! ملکی ایسته دیکنه ورور . ایسته دیکندن آیرسک ! دیله دیکنی عزیز دیله دیکنی ذلیل و حقیر ایدرسک ! خیر و شر یه قدر تنده در . هر شیئه قادرسک !

تفکر ایلله پادشاه ! جناب حق ذاکتری عباد الله اوزرینه پادشاه ایتشددر . سزدن آلوب دیکرینه ورره بیلور . سزی عزیز ایلمشدر . الله شکر ایدیکز ذلیل دخی قیله بیلور . حاکم مطلق اودر . تبعه کزی عدا انکز له خشنود ایتمک جالشکنز ! هر صنف اهالی بی خصوصیه صنف علمانی دلگیر ایدله جک مسلک سلوک ایدیورسکنز ! علمانک ملوک اوزرینه حق نظارتی وارددر . فخر عالم (صلی الله علیه وسلم) اقدمنز (العلماء امناء الله علی خلقه) یعنی علما خلقی اوزرینه اللهک امیددرلر . بیور بیورلر . (لولا العلماء لهلك الامراء) علمانک تضایع و اشارتیه حرکت ایتمیان ملوک و امرا اداره ملک ایدله صوب هلاک اولورلر . (الملوک حکام علی الناس والعلماء حکام علی الملوک) علما پادشاهه خط و حرکتی تعیین ایدر پادشاه ده او یولده نامه حکم ایلر . رأی خودیله مفردات اموره وارنجیه به قدر ال اوزاده ماز . علمانک فکری خارجنه حیقان ملوک ظلم و استبداده صابارده خلقی تحمل فرا اولان اجرا آتدن اوصانوب عصیان بایراقی آچارلر .

اجداد عظامکنزک شیخ الاسلامی فتاوی صاحبی زنبیلی علی افندی برکون آت اوزرنده یکدن پادشاهنک آتی دیز کینندن طو توب : « باقی ! خلاف شریعت و عدالت برامر شاهانه کزی تنفیدمه مصر و لورسه کز خلکمره قنوی وریریم . دیدیکی معلوم شاهانه کز اولوق کرکر . جلوسکر دنیو دولتیجه طویلان مسلک علمانک معلومی دکدر ظن ایتمکیز . احکام شرعیه خارجنه جیقلدقجه نصیحت ایدنلر تی ایلله تسیم ایلله مجازات اولونیورلر . بونلر هپ دفتر علماده مقید و قلوب امتده مرکوزدرلر . باشکزه برطاعم دینی . ایمانی بیلیمز : ملت . هم جنسی سومز حریفلر طویلاغتمش . اطرافکزی اوتونه دنیو منفعت پرستلر آلمشدر . آنلر سزی داناغتر ب مسلکله سوق و تشجیع ایاییورلر . سز آنلرک مداخله لرینه . تبصیرلره آلدانیورسکنز . ونفس شاهانه کزه صادق ظن ایتدیککز او اچقلره ملک و سلطنتکزی تهلمکه به قویه رق ارتکاب قیورزی آییورسکنز ! او منافق لرهپ یوزکزه کوله رک غیا بکرده هر فانی ذات شاهانه کزه تحمیل ایدیورلر . عالم ده ایاتیور . چونکه هر فالتدن مسئول اولان پشاهدر .

بخاری شریفده مسطورا حدیث صحیحهدندر : که « کلکم راع وکلکم مسئول عن رعیته و الامام علی الناس مسئول